

Jaarrapport NTTC 2024

Inhoudstafel

1. Voorwoord	3
2. Inleiding	4
3. Nieuwe PNR-wet	5
4. Smart Borders project	5
A. ETIAS.....	6
B. Interoperability (Multiple Identity Detector) en link met ETIAS	6
5. De verzameling van passagiersgegevens: enkele cijfers	7
A. Luchtvaartmaatschappijen	7
B. Vluchten en passagiers	8
6. De strijd tegen criminaliteit en terrorisme: operationale resultaten per dienst	9
A. Douane.....	10
B. Politie	15
C. VSSE-ADIV.....	18
D. De versterkte samenwerking, een troef van de BelPIU.....	19
7. De BelPIU op internationaal vlak: strategische en operationale samenwerking	20
8. Conclusie	25

1. Voorwoord

Beste lezer,

Dat onze samenleving op quasi alle vlakken sterk gebaseerd is op informatiegedreven dynamieken, is een open deur intrappen. We zijn allemaal omgeven door informatie en data dewelke door iedereen, particulieren, telecom, handelaars, de medische wereld, banken, winkelketens, ... worden geëxploiteerd voor diverse doeleinden, al dan niet specifiek gereguleerd. Dit is een realiteit en een evolutie van de samenleving die noch ontkend noch kan gestopt worden. Om die 'infobesitas' te kunnen beheersen zien we nu ook de exponentiële opkomst van intelligente dataverwerking om deze informatiestromen enigszins exploiteerbaar te houden. Ook ons 'doelpubliek', met name criminele organisaties, terroristische netwerken bedient zich eveneens, zonder limieten, van allerhande data- en informatiebronnen voor hun doelstellingen.

Het is een evidentie dat het gebruik van informatiestromen door de overheid strikt gereguleerd wordt door een wettelijk kader. Dat is ook het geval voor het gebruik van reisgegevens in het kader van de strijd tegen terrorisme en zware criminaliteit. Er werden en worden heel wat garanties ingebouwd opdat deze informatie enkel en alleen gericht voor deze doelstellingen kan gebruikt worden. Dat werd ook nogmaals bevestigd door het arrest van het Grondwettelijk Hof waarmee we 2023 afgesloten hebben. Dit arrest bevestigde, in navolging van de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie in 2022, de legaliteit en zelfs de meerwaarde van de verwerking van reisgegevens in de strijd tegen terrorisme en zware criminaliteit. De geopolitieke realiteit, de specifieke context van Brussel als hoofdstad van Europese en internationale instellingen en de specifieke uitdagingen op vlak van aanpak van de georganiseerde criminaliteit, zijn hier uiteraard niet vreemd aan. In 2024 werd er dan ook intensief door het NTTC gewerkt aan de operationele reparatie van de weinige artikels die het Grondwettelijk Hof in vraag had gesteld.

Het jaar 2024 markeerde ook een mijlpaal in de uitrol van het 'European Travel Information Authorisation System' (ETIAS) in België met de finale stemming en publicatie van de wettelijke basis. De realisatie van een ETIAS-unit binnen het National Travel Targeting Center naast de BelPIU is daarmee in gang gezet.

Dat zal echter geen eindpunt zijn. Net zoals een passagier terecht een vlotte en veilige reiservaring verwacht van reservatie tot aankomst, wars van alle mogelijke silo's, stappen, IT-systemen, bevoegdheden en fases in dit continuüm, net zoals ook criminele organisaties zich bedienen van alle mogelijkheden om onder de radar te blijven net vanwege de bestaande reglementaire, operationele en IT compartimenteringen, net om die reden moeten we ook als veiligheids-, inlichtingen en grenscontrole diensten blijven werken aan functionele synergiën binnen en met alle relevante informatiebronnen. Dit vanuit het motto van het NTTC/BelPIU sinds 2018: 'It takes a network, to defeat a network'.

Dit rapport is slechts een cijfermatige vertaling van het werk van heel wat geëngageerde medewerkers, niet in het minst de zeer geapprecieerde samenwerking met de collega's van alle diensten die de concrete controles uitvoerden in onze Belgische luchthavens. Dit verslag, zoals de wet van 25 december 2016 ons oplegt, is dan ook het resultaat van een zeer goed functionerend model van dagdagelijkse concrete samenwerking en informatiedeling. Een oprechte dank voor éénieder die zich hiervoor inzet.

Gunter CEUPPENS

Head of National Travel Targeting Center (NTTC)

2. Inleiding

Sinds de oprichting van de Belgische Passagiers Informatie Eenheid/Unit (BelPIU) in januari 2018 wordt, zoals bepaald door de wet van 25 december 2016, jaarlijks een rapport gepubliceerd waarin zowel de operationele activiteiten als de strategische opdrachten worden beschreven. Sinds het rapport van 2022 werd dit tot een jaarverslag van het National Travel Targeting Center (NTTC) omgevormd waarin ook de stand van zaken van de toekomstige ETIAS-eenheid (European Travel Information and Authorisation System) beschreven staat. Dit is dan ook het derde overkoepelende jaarrapport waarin u meer te weten komt over de oprichting van de ETIAS-eenheid, de werking van de BelPIU-eenheid en haar operationele resultaten van 2024 en de werking van de overkoepelende organisatie NTTC.

In de vorige jaarverslagen (2022 en 2023) werd u als lezer al geïnformeerd over de arresten van respectievelijk het Hof van Justitie van de Europese Unie van 21 juni 2022 (over de validiteit van de PNR-Richtlijn van 2016) en het Grondwettelijk Hof van 12 oktober 2023 (over de validiteit van de Belgische PNR-Wet van 2016). Dit laatste arrest resulteerde in enkele aanpassingen van de PNR-wet met directe operationele impact en veranderingen in de operationele werking van de BelPIU. Dit wordt in detail besproken in het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag.

In het tweede hoofdstuk kan u meer lezen over de stand van zaken van het “Smart Borders Initiatief” en de oprichting van de ETIAS-eenheid als onderdeel hiervan.

Daarna kan u als lezer, net zoals voorgaande jaren, een overzicht terugvinden van het aantal verwerkte passagiersgegevens. Een belangrijke opmerking die we elk jaar meegeven is dat “unieke reisbewegingen” niet moet vertaald worden als “unieke personen”. Eén persoon kan jaarlijks meerdere reisbewegingen maken van, naar, of via België.

Net zoals voorgaande jaren blijft de kern van dit jaarrapport bestaan uit de operationele resultaten van NTTC/BelPIU, volgend uit de analyse van de passagiersgegevens door de Geïntegreerde Politie, de Douane & Accijnzen, de Veiligheid van de Staat (VSSE) en de Algemene Dienst Inlichtingen & Veiligheid (ADIV), met bijstand van de BelPIU analisten én de ondersteuningsdiensten van het NTTC.

In het laatste hoofdstuk van dit jaarrapport geven we een overzicht van de internationale activiteiten van het NTTC. Het NTTC binnen het Nationaal Crisiscentrum blijft immers een mondiaal referentiepunt én een veelgevraagde partner van internationale organisaties zoals de Verenigde Naties (CTED, UNOCT...), de Europese Commissie, de World Customs Organisation (WCO), en andere organisaties. België is bovendien nog steeds voorzitter van de operationele subgroep van de ‘Informal Working Group on PNR’.

3. Nieuwe PNR-wet

Arrest nr. 131/2023 van het Grondwettelijk Hof, uitgesproken op 12 oktober 2023, heeft geleid tot de vernietiging van verschillende bepalingen van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens (hierna 'de PNR-wet')¹. Om de impact op de operationele activiteiten van de BelPIU zoveel mogelijk te beperken, is er een 'herstelwet'² opgesteld, die op 16 mei 2024 werd aangenomen door het Parlement. De herstelwet is op 15 juli 2024 in werking getreden.

De belangrijkste wettelijke wijzigingen betreffen enerzijds de doeleinden van de verwerking van passagiersgegevens en anderzijds de voorwaarden waaronder bevoegde nationale en buitenlandse autoriteiten toegang kunnen vragen tot de bij de BelPIU opgeslagen PNR-gegevens in het kader van een specifiek onderzoek.

Wat betreft de verwerkingsdoeleinden neemt artikel 8 van de PNR-wet nu de doeleinden over zoals die exhaustief zijn omschreven in Richtlijn (EU) 2016/681 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gebruik van passagiersgegevens (hierna 'de PNR-richtlijn'), namelijk het voorkomen en opsporen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit, evenals voor onderzoek en vervolging binnen die materie. Ook wordt gespecificeerd dat deze misdrijven een objectieve, directe of indirecte link moeten hebben met internationaal transport, overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna 'het HvJ-EU') die een objectieve link vereist tussen de aard van de verwerkte gegevens en de nagestreefde doeleinden. Ten slotte is bepaald dat een koninklijk besluit de betrokken actoren (de BelPIU, de bevoegde diensten en autoriteiten, de toezichthoudende autoriteiten) een referentiekader biedt om de misdrijven in de nationale wetgeving te identificeren die overeenkomen met de misdrijven zoals gedefinieerd in de PNR-richtlijn.³

Wat betreft de tweede belangrijke wijziging stelt artikel 27 van de PNR-wet nu de materiële en procedurele voorwaarden vast die vereist zijn voor toegang tot PNR-gegevens in het kader van een specifiek onderzoek. Het verzoek om toegang moet dus een motivering bevatten waarvan de onderdelen zijn gespecificeerd (materiële voorwaarde) en moet vooraf worden goedgekeurd door een onafhankelijke en neutrale autoriteit (procedurele voorwaarde). Elke bevoegde nationale of buitenlandse autoriteit moet zich aan dit kader houden. Dit is al gedaan, via wijzigingsbepalingen, voor de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en het Openbaar Ministerie. Op nationaal niveau is deze procedure voor toegang tot PNR-gegevens niet langer voorbehouden aan de bevoegde diensten van de BelPIU. Ze is toegankelijk voor elke autoriteit die bevoegd is voor terrorismebestrijding en zware criminaliteit.⁴

Ten slotte moet worden vermeld dat de PNR-wet nu om de drie jaar moet worden geëvalueerd (artikel 52). Deze evaluatie maakt het mogelijk om andere wijzigingen van de wet voor te stellen om de volledige implementatie van de interpretatie van de PNR-richtlijn door het HvJ-EU in zijn arrest van 21 juni 2022 (zaak *Liga voor Mensenrechten*, C-817/19) te blijven verwezenlijken.

¹ Voor de voorgeschiedenis, zie Jaarverslag 2023.

² Het wetsvoorstel was enkel bedoeld om de geannuleerde bepalingen te verhelpen. Een grondigere herziening van de wet in het licht van de interpretatie van de PNR-richtlijn door het HvJ-EU is momenteel in behandeling (zie het arrest van het HvJ-EU van 21 juni 2022 in de zaak *Liga voor Mensenrechten*, C-817/19).

³ Dit koninklijk besluit is in de goedkeuringsfase.

⁴ Zie de nieuwe definitie van 'bevoegde autoriteit' opgenomen in artikel 4 van de PNR-wet.

Er zullen met name nieuwe modaliteiten moeten worden voorzien voor de verzameling van gegevens van intra-EU vluchten en voor het behoud van PNR-gegevens.

4. Smart Borders project

A. ETIAS

Het project “European Travel Information and Authorisation System (ETIAS)” is één van de Europese projecten gericht op het realiseren van een ‘Smart Borders’ initiatief. Sinds de goedkeuring van de Europese verordening eind 2018 heeft het NTTC voortdurend gewerkt aan de implementatie ervan. Dit maakt België ook één van de meest actieve lidstaten in de Europese werkgroepen (onder andere voor gegevensbescherming, wat een belangrijke hoeksteen blijft).

Op technisch en organisatorisch vlak lagen de activiteiten voor ETIAS in 2024 grotendeels in het verlengde van de activiteiten van 2023. Op meerdere gebieden werden binnen het project grote vorderingen gemaakt.

Zo werd de wet betreffende de oprichting en de organisatie van de opdrachten van de ETIAS Nationale Eenheid (E.N.E.), (de “ETIAS-wet”) aangenomen op 29 maart 2024 en gepubliceerd op 29 april 2024.

Op Europees vlak werd België verkozen als vicevoorzitter van de *ETIAS Screening Board*. Samen met Frankrijk, dat verkozen werd als voorzitter, zal België de taken van de *ETIAS Screening Board* organiseren en coördineren. Verder was België in 2024 voorzitter van de ETIAS Benelux-vergadering. Samen met Nederland en Luxemburg werden meerdere ETIAS-onderwerpen besproken om zo tot een gezamenlijk standpunt te komen (bv. dat de geïntegreerde planning voor de Smart Borders-projecten opgesteld door Europa, herzien moet worden in het licht van de vertragingen op Europees niveau) of om te bepalen waar er nog onduidelijkheden zijn en dus vragen gesteld moeten worden aan de Europese Commissie of eu-LISA. Daarnaast heeft België het initiatief genomen om samen met gelijkgezinde lidstaten specifiek overleg op te zetten met Europol om tot gecoördineerde ETIAS-procedures te komen.

B. Interoperability (Multiple Identity Detector) en link met ETIAS

In de loop van 2024 werd de in 2023 opgestarte analyse afgerond omtrent de impact van de Multiple Identity Detector (MID) op de toekomstige ETIAS Nationale Eenheid. MID is een geautomatiseerd vergelijkingsstelsel dat specifieke identiteitsgegevens uit verschillende databanken met elkaar vergelijkt. Uit deze vergelijking kunnen verschillende types linken ontstaan: wit (een volledige match tussen de identiteiten) en geel (geen volledige match). Gele linken moeten door de bevoegde entiteit (voor sommige gevallen is dit de ETIAS Nationale Eenheid) manueel geverifieerd worden waarna de link gewijzigd moet worden naar groen (de gelinkte gegevens verwijzen op gerechtvaardigde wijze naar twee verschillende personen) of rood (de gelinkte gegevens verwijzen op ongerechtvaardigde wijze naar twee verschillende personen of dezelfde persoon). De analyse had tot doel om in te schatten wat de *use cases* zijn waarbij de ETIAS Nationale Eenheid betrokken is en wat deze toevoeging van de behandeling van gele linken betekent voor de eenheid (organisatie, technische noden...). Het resultaat van deze analyse voor de ETIAS Nationale Eenheid werd meegenomen naar de nationale projectgroep Interoperabiliteit om samen met de andere partners tot een nationaal standpunt te komen omtrent de behandeling van MID-linken.

In het kader van de ontwikkelingen in het interoperabiliteitsproject hebben de Belgische ETIAS-vertegenwoordigers ook deelgenomen aan een forum waar op Europees niveau de wisselwerking tussen gele linken en ETIAS besproken en geanalyseerd werd.

5. De verzameling van passagiersgegevens: enkele cijfers

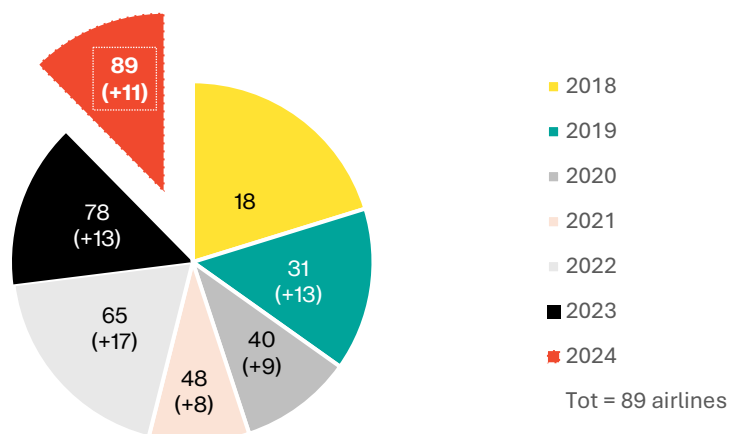
A. Luchtvaartmaatschappijen

Luchtvaartmaatschappijen blijven belangrijke partners bij het verzamelen van de gegevens die binnen de Eenheid worden geanalyseerd. Er moet contact worden opgenomen met de nieuwe vervoerders die actief zijn op ons grondgebied, maar ook de kwaliteit van de bestaande verbindingen moet worden onderhouden. Sinds vorig jaar heeft BelPIU een dekking van 100% van de reguliere commerciële vluchten bereikt. Dit betekent dat de focus nu ligt op de algemene luchtvaart en de periodiek uitgevoerde chartervluchten.

Het jaar 2024 was opnieuw productief in termen van nieuwe vliegverbindingen. Van de 11 maatschappijen die voor het eerst gegevens hebben verstrekt in het afgelopen jaar, zijn er 6 nieuwe maatschappijen die commerciële vluchten uitvoeren in België en 5 zijn zeer kleine, niet-reguliere spelers. Om een globaal beeld van het Belgische luchtruim te krijgen, zijn alle vluchten, hoe klein ook, van even groot belang.

Sinds 2018 heeft BelPIU in totaal 89 luchtvaartmaatschappijen aangesloten. Het aansluiten van een luchtvaartmaatschappij is een proces dat meerdere maanden kan duren en dat gaat van de eerste communicatie tot de eerste gegevensuitwisseling, inclusief tests en datakwaliteitsanalyse. Het verzamelen van gegevens is echt de ruwe grondstof van het werk van de Eenheid.

Grafiek 1: Aantal door de PIU aangesloten maatschappijen

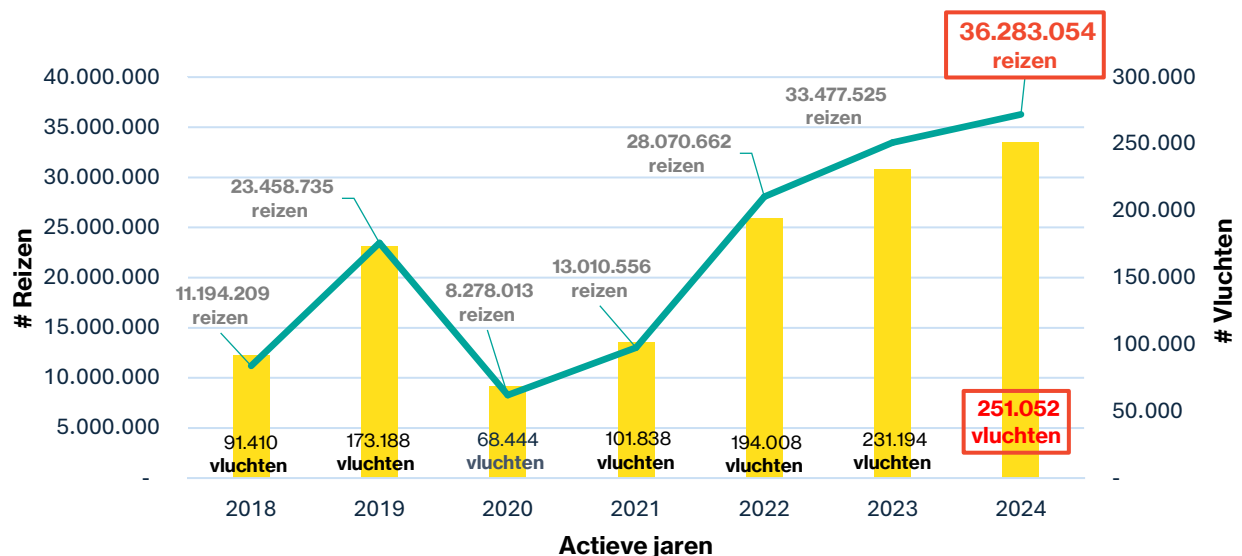
B. Vluchten en passagiers

BelPIU heeft nog nooit zoveel vlucht- en reisgegevens geanalyseerd als in 2024. Dit is te verklaren door een volledige heropleving van de activiteit in de luchtvaartsector na Covid, gecombineerd met een bijna volledige dekking van de verschillende luchtvaartmaatschappijen die vluchten uitvoeren in België.

Met 36.283.054 geregistreerde reizen op een totaal van 251.052 vluchten, overtreffen de cijfers die van 2023, dat al een recordjaar was. Het luchtverkeer heeft zijn niveau van voor de crisis teruggevonden. Dankzij een groot aantal nieuwe verbindingen die tijdens deze turbulente periode tot stand zijn gekomen, hebben we het aantal gecontroleerde reisbewegingen kunnen verhogen ten opzichte van 2019. De inspanningen van de afgelopen vier jaar hebben deze significante evolutie mogelijk gemaakt.

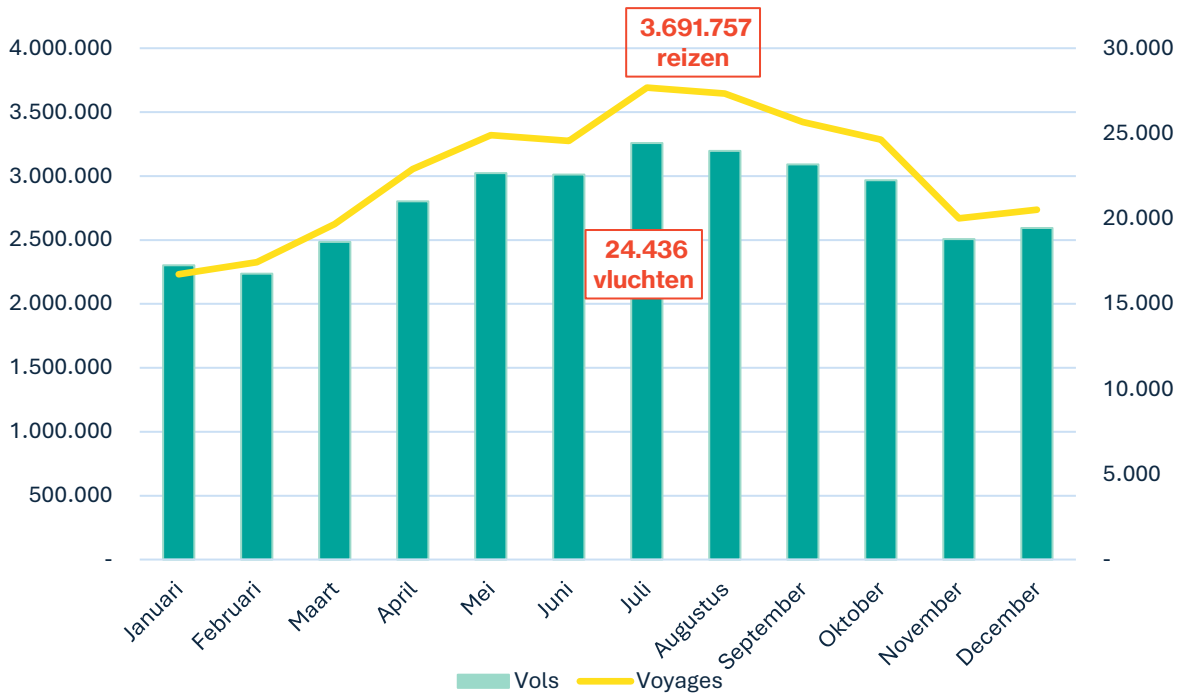
Het is belangrijk om te benadrukken dat we het hebben over het aantal reizen en niet over het aantal verschillende reizigers. Bijvoorbeeld, als een passagier een retourvlucht maakt, telt het systeem dit als twee reizen.

Grafiek 2: Evolutie van de passagiersgegevensverwerking sinds de opstart van BelPIU met betrekking tot het aantal reisbewegingen en aantal vluchten

Een meer gedetailleerde analyse van het aantal reizen per maand in 2024 (zie grafiek 3) toont aan dat de groeicurve terugkeert naar haar normale cyclus van voor de pandemie. Vorig jaar was er een toename van het begin van het jaar tot aan de zomervakantie, waarbij de maand juli opnieuw de drukste maand was, met bijna 3,7 miljoen passagiers op 25.000 vluchten. De curve daalt vervolgens in de herfst om zich te stabiliseren in de wintermaanden. Vakantieperiodes vormen pieken in het aantal reizigers en beïnvloeden de ontvangst van de gegevens.

Grafiek 3: Maandelijks evolutie van het aantal vluchten en reisbewegingen in 2024

6. De strijd tegen criminaliteit en terrorisme: operationele resultaten per dienst

In voorgaand hoofdstuk kon u al lezen dat de BelPIU tijdens het kalenderjaar 2024 meer dan 36 miljoen passagiersgegevens heeft verwerkt. De operationele medewerkers van de BelPIU hebben geen vrije toegang tot alle passagiersgegevens. Alle binnenkomende PNR-gegevens worden gekruist met specifieke criteria en enkel deze *crossmatches* zijn zichtbaar voor de operationele leden van de BelPIU. De operationele leden van de BelPIU hebben enkel toegang tot passagiersgegevens op basis van:

- Een gerichte opzoeking in het verleden (rekening houdend met de formele vereisten hiervoor);
- Een crossmatch met een extractie van een databank beheerd door één van de vier bevoegde diensten;

- **Een crossmatch met een set van criteria die wijzen op verdachte reisbewegingen in het kader van terrorisme en zware criminaliteit; ook wel “Rules Based Targeting” genoemd.**

Passagiersgegevens die niet voldoen aan één van deze drie processen kunnen niet uit het systeem worden geëxporteerd en bijgevolg niet aan de bevoegde diensten worden overgemaakt. De gegevens worden een eerste keer 48 uur voor het geplande vertrek en een tweede keer op het moment van vertrek verzonden naar de BelPIU.

Het Europees Hof van Justitie erkende in haar arrest van 2022 dat vals positieve hits nooit volledig vermeden kunnen worden. Door de opgebouwde expertise van de afgelopen jaren alsook op basis van een systematisch feedbackmechanisme na een eventuele controle op de luchthavens, kunnen de sets van verdachte criteria, de gerichte opzoeken in het verleden én de extracties van databanken meer efficiënt worden ingesteld waardoor vals positieve hits tot een minimum beperkt kunnen worden.

Op onderstaande pagina's kan u de resultaten lezen van de vier bevoegde diensten die werkzaam zijn binnen de BelPIU, alsook de gemeenschappelijke cases. Elke dienst heeft haar eigen bevoegdheden, maar één van de sterke punten van de BelPIU is de multidisciplinaire samenwerking. Een voorbeeld hiervan is de gezamenlijke opvolging van personen die verdacht worden van verschillende soorten misdrijven of die worden gevolgd door verschillende veiligheids- en inlichtingendiensten. Een bemerking bij de interpretatie van onderstaande cijfers is dat één persoon meerdere reisbewegingen kan maken én ook meerdere hits kan opleveren. Het aantal hits van een dienst (voor een specifiek fenomeen) staat dus niet gelijk aan passagiers die een hit hebben veroorzaakt. Tot slot kan één persoon ook hits opleveren bij meerdere diensten, waardoor zij in de statistieken van beide diensten opgenomen zijn.

A. Douane

De gedetacheerden van de dienst Douane en Accijnzen binnen BelPIU richten zich op een aantal fenomenen, waaronder drugsmokkel, accijnsfraude en de illegale handel in diamanten, cultuurgoederen, bedreigde diersoorten en namaakgoederen. Het onderscheppen van passagiers die zich daaraan schuldig maken is al een belangrijke missie op zich, maar het wordt nog belangrijker wanneer wordt vastgesteld dat met deze activiteiten ook criminele of terroristische netwerken worden gefinancierd.

In 2024 werden in totaal **789** controles uitgevoerd op binnenlandse en buitenlandse luchthavens op verzoek van BelPIU Douane. **340** van deze controles leidden tot positieve onderscheppingen, wat overeenkomt met een percentage van **43%**.

Tabel 1: Verdeling van het aantal positieve bevindingen AAD&A versus buitenland (via Napels II conventie)

Categorie	2022	2023	2024	Verskil met voorafgaand jaar
Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen	275 (90,76%)	293 (91 %)	319 (93.8 %)	+8.9 %
Buitenland (via Napels II)	28 (9,24%)	29 (9 %)	21 (6.2 %)	-27.6 %

In 2024 bleef het onderscheppen van criminelen die betrokken waren bij drugshandel een prioriteit voor de douanegedetacheerden van de BelPIU. Er worden regelmatig bijeenkomsten gehouden met de verschillende diensten om trends in druggerelateerde criminaliteit vast te stellen en de controles daaraan aan te passen. De samenwerking met de teams op het terrein en de activiteiten van de douane van BelPIU beperken zich echter niet tot drugshandel. De douane van BelPIU is ook betrokken in de strijd tegen andere vormen van criminaliteit in samenwerking met douanebeambten op verschillende Belgische luchthavens. Hier volgen enkele concrete voorbeelden.

1. Accijnsfraude

Het voorbije jaar namen douaneteams in totaal **7.752** farden sigaretten en **73,17** kg waterpijptabak in beslag op de luchthavens van het land. Deze inbeslagnames werden mogelijk gemaakt door observaties ter plaatse en samenwerking met douanebeambten die door de BelPIU waren gedetacheerd. Zo konden douanebeambten op de luchthaven van Brussel-Zaventem een passagier onderscheppen die **1.222** sigaretten in verschillende bagagestukken vervoerde.

Foto 1: vangst van 558 farden sigaretten (juli 2024)

Foto 2: vangst van 390 farden sigaretten (december 2024)

2. Bedreigde diersoorten (CITES)

Sinds 2023 werkt BelPIU douane actief aan de analyse en opvolging van de smokkel van glasalen. Dit is een nieuw fenomeen, waarbij glasalen worden gesmokkeld vanuit Brussel naar Aziatische landen. De glasaal is in trek als delicatessen in Azië, maar de export van deze kleine paling is verboden door de Europese Unie sinds 2010. Naar aanleiding van de vaststellingen in 2023 werd een internationaal onderzoek gestart naar glasalen waarbij enkele verdachten van een criminele organisatie werden gearresteerd.

In het jaarverslag van 2023 werd reeds vermeld dat de onderschepping van glasalen een primeur was in België. De inspanningen van BelPIU/Douane hebben ook in 2024 hun vruchten afgeworpen, maar dan vanuit een andere hoek. Zo werden er in juni en augustus 2024 verschillende vaststellingen van drugs opgemaakt en gelinkt aan deze problematiek. In juni 2024 werd een gekende overtreder in het kader van CITES gevat met 13 kg MDMA, verdeeld over 244 'voedingspakketjes' in zijn koffers. In augustus werden er twee passagiers, die in het verleden ook betrokken waren bij de smokkel in glasalen, aangehouden die cannabis probeerden binnensmokkelen in België. Dit betekent dat er een link is tussen de smokkel van glasalen (bedreigde diersoorten) en de internationale handel in drugs.

Foto 3: MDMA verstopt in 244 pakketjes voeding (juni 2024)

3. Namaak

Vervalsing blijft een veel voorkomend fenomeen op het nationale grondgebied. In 2024 konden douaneteams een grote hoeveelheid namaakgoederen in beslag nemen, waaronder **696** valse munten op Belgische luchthavens (foto 4).

Foto 4: namaakgoederen ter illustratie

4. Sluikvoer diamanten en juwelen

In het kader van de sluikvoer van diamanten en juwelen verzekert BelPIU douane ook een opvolging zoals reeds vermeld in voorgaande jaarverslagen. Door dit fenomeen te monitoren, stijgt het aantal diamanten en juwelen dat bij invoer spontaan aangegeven wordt. Dit zou kunnen wijzen op een remmend en ontradend effect van de sluikvoer door gerichte controle vanuit BelPIU.

Bijvoorbeeld, in 2024 werd een sluikvoer met een globale waarde van 645.445,77 EUR onderschept. Het totale bedrag van aangegeven goederen dat door de BelPIU Douane geïdentificeerd werd, bedroeg 10.383.737,04 EUR.

Een ander voorbeeld betreft een gekende overtreder met betrekking tot de sluikvoer van diamanten en juwelen die in december aan een controle werd onderworpen. Hieruit bleek dat de passagier, zonder te voldoen aan de wettelijke verplichtingen en vormelijkheden, in het bezit was van liquide middelen met een totaalwaarde van om en bij de 162.000,00 EUR. Na contactname met het parket werd deze passagier aan de Federale Gerechtelijke Politie overgedragen voor verder onderzoek.

Foto 5: inbeslagname liquide middelen (december 2024)

5. Drugs

De totale hoeveelheid drugs die in 2024 door de douane werd onderschept naar aanleiding van informatie van BelPIU bedroeg **563,48 kg**. Bij de verdovende middelen was het aantal in beslag genomen kilo's cannabis en khat het hoogst, met 249,60 kg voor cannabis en **175,22 kg** voor khat. In 2024 werd ook **16,00 kg** ketamine in beslag genomen, een primeur voor de douane in de BelPIU. Over het geheel genomen was er een sterke stijging van het aantal kilo's drugs dat in beslag werd genomen in vergelijking met het voorgaande jaar (76,05 kg in 2023).

Foto 6: smokkel van cocaïne op het lichaam (maart 2024)

Foto 7: vangst van 10 900 MDMA-pillen, inbeslagname in Palma (juni 2024)

Foto 8: vangst van 49kg khat (juni 2024)

Foto 9: vangst van 33 kg cannabis (aug 2024)

B. Politie

De geïntegreerde politie binnen de BelPIU is onafgebroken operationeel (24/7) en levert jaarlijks aanzienlijke resultaten op. De politie richt zich op diverse fenomenen, waaronder mensenhandel, parentale ontvoering, witwassen van geld en drugshandel.

Het verwerkingsproces van passagiersgegevens door de politie bestaat uit meerdere componenten, die in dit verslag worden besproken. Allereerst wordt op basis van een selectie uit de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) - gefilterd op fenomenen die onder de PNR-wet vallen - een continue vergelijking gemaakt met inkomende passagiersgegevens. Bij een positieve overeenkomst, ook wel een hit genoemd, voert een politiefunctionaris een uitgebreide analyse uit. Deze overeenkomsten zijn uitsluitend zichtbaar en toegankelijk voor gedetacheerde leden van de geïntegreerde politie en worden binnen 24 uur behandeld.

In 2024 heeft BelPIU Politie in totaal 3821 hits (alerts), waarvan 2373 alerts op basis van de ANG, voor verdere opvolging doorgestuurd naar de internationale luchthavens in België.

Tabel 2: Voornaamste alerts en resultaten per criminaliteitsfenomeen

Type misdrijf dat onder Het toepassingsgebied van de PNR-wet valt	Resultaat na verwerking door de BelPIU in samenwerking met de Luchtvaartpolitie (LPA)		
Terrorisme	776 alerts doorgegeven	→	414 resulteerden in gedetailleerde Informatierapporten en 10 aanhoudingen
Parentale ontvoering	240 alerts doorgegeven	→	18 leidden tot een positieve controle met een daaropvolgende bekeuring en 12 resulteerden in Onmiddellijke aanhoudingen
Moord	43 alerts doorgegeven	→	18 positief waarvan 13 arrestaties
Mensenhandel	84 alerts doorgegeven	→	19 positief waarvan 4 arrestaties
Mensensmokkel	117 alerts doorgegeven	→	56 positief waarvan 50 arrestaties (23 in het buitenland en 27 in België)
Diefstal met geweld	41 alerts doorgegeven	→	22 positief waarvan 10 arrestaties
Georganiseerde misdaad	859 alerts doorgegeven	→	332 positief waarvan 14 arrestaties
Financiële fraude (EcoFin)	155 alerts doorgegeven	→	13 positief waarvan 3 arrestaties
Drugs	488 alerts doorgegeven	→	171 positieve controles waarvan 50 Onmiddellijke aanhoudingen

In 2024 werden 268 alerts voor SALDUZ IV vrijheidsbenemingen naar Belgische luchthavens gestuurd. Personen die als SALDUZ IV geseind staan, worden gezocht door politiediensten om verhoord te worden als verdachte in opsporings- en gerechtelijke onderzoeken. Hierdoor worden zij dus systematisch gecontroleerd, dankzij een nauwkeurigere targeting, wat een sterk signaal afgeeft ten aanzien van criminele organisaties. Daarnaast konden 171 personen worden tegengehouden die nog een te nemen maatregel in de ANG hadden staan.

Omwillen van steeds veranderende routes en technieken is het bestrijden van fenomenen zoals mensenhandel en drugshandel een uitdaging voor politie. Vaak gaat het om onbekende doelwitten, zoals tussenpersonen die drugs vervoeren of illegale migranten betrokken bij mensenhandel. Deze personen zijn meestal niet geregistreerd in de databanken. Op basis van beschikbare informatie kan de politie verdachte reisbewegingen van onbekende individuen traceren. Deze criteria zijn doelgericht om vals positieven zoveel mogelijk te vermijden. Regelmatige evaluaties zorgen ervoor dat de criteria up-to-date blijven. In dat kader konden 374 verdachte reisbewegingen worden geïdentificeerd voor mensenhandel en drugshandel. Er werden 358 waarschuwingen doorgegeven waarbij tussenkomst op de luchthaven werd gevraagd, wat leidde tot 51 positieve controles. Van deze positieve controles resulteerden 49 in vrijheidsberovingen en in de andere gevallen werd een informatierapport en/of proces-verbaal opgesteld.

De gegevensuitwisseling door de BelPIU politie resulteerde in 853 informatierapporten in 2024. De politie binnen de BelPIU ondersteunt gerechtelijke onderzoeken door informatie te verstrekken aan onderzoeksrechters en magistraten. In 2024 heeft de politie **2110 vorderingen** ontvangen om passagiersgegevens op te zoeken in de databank, wat leidde tot 6231 positieve overeenkomsten die uit de PNR-database werden geëxporteerd voor verdere analyse.

Daarnaast hadden 790 verzoeken betrekking op toezichtslijsten, die waarschuwen voor mogelijke reisbewegingen van personen in lopende onderzoeken onder toezicht van een Procureur des Konings of een Onderzoeksrechter. Dit leidde tot de identificatie van 647 geboekte reizen van personen onder toezicht vóór vertrek of aankomst. Het ontvangen van PNR-gegevens 48 uur van tevoren is van grote waarde, omdat de politie zo de nodige maatregelen kan voorbereiden.

Enkele concrete voorbeelden van resultaten uit 2024:

- In 2024 werd een persoon aangehouden die nog steeds als *Foreign Terrorist Fighter* in België werd opgevolgd, ondanks dat hij zijn Belgische nationaliteit had verloren. Deze persoon probeerde in augustus 2024 het Schengengebied binnen te komen via Letland en enkele dagen later via Polen. In dezelfde maand reisde hij van Sarajevo (Bosnië-Herzegovina) naar Gosselies, waar hij werd geïdentificeerd op basis van een alert van de BelPIU. De luchthavenpolitie van Gosselies nam vervolgens contact op met de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), nadat zij hem hadden aangehouden en ter beschikking hadden gesteld van DVZ. Hij werd opgesloten in de Caricole met het oog op zijn uitzetting.
- De BelPIU Politie speelt een cruciale rol in de internationale uitwisseling van passagiersgegevens. Door intensieve samenwerking met andere EU-lidstaten wordt het voor criminele organisaties moeilijker om zich vrij te verplaatsen binnen de Schengenzone. Personen die betrokken zijn bij dergelijke organisaties proberen vaak via de Balkanroute de groene grens van Oostenrijk of Hongarije over te steken, waarna zij relatief ongehinderd naar België kunnen reizen vanuit andere Schengenlanden. In november 2024 leidde een gezamenlijke uitwisseling van passagiersgegevens tussen de PIU Hongarije en de BelPIU tot de arrestatie van een persoon in Gosselies. Deze persoon, die in België veroordeeld was voor drugsdelicten, werd door de luchthavenpolitie naar de gevangenis overgebracht om zijn gevangenisstraf van 30 maanden uit te zitten.

- In juli 2024 werd een persoon vanuit Rome gearresteerd. Deze persoon, veroordeeld voor drugsdelicten, werd onmiddellijk overgebracht naar de gevangenis om een gevangenisstraf van 20 maanden uit te zitten.
- De BelPIU werkt nauw samen met zowel internationale autoriteiten als interne diensten. Op 21 april 2024 verleende de BelPIU Politie-assistentie aan de BelPIU Douane bij een mogelijke sigarettensmokkel. Wat aanvankelijk leek op smokkel van goederen, bleek al snel een geval van mensensmokkel te zijn. De aangehouden persoon had geen identiteitsdocumenten bij zich. Uit analyse van de vluchtgegevens bleek dat deze persoon zonder documenten vanuit Athene via Istanbul naar Brussel was gereisd, terwijl de begeleider vanuit Brussel vertrok. De begeleider had de identiteitsdocumenten van een andere persoon gerecupereerd, die sterk leek op de persoon zonder documenten. Om geen verband tussen hen te leggen, werd de persoon zonder documenten in Athene opgepikt met een aparte boeking. Bovendien woonde de begeleider op hetzelfde adres als de persoon van wie de identiteitsdocumenten waren misbruikt. Er werd een onderzoek naar mensensmokkel geopend. Dankzij de nauwe samenwerking tussen de verschillende BelPIU-diensten kon cruciale informatie snel worden uitgewisseld.

Deze cijfers zijn alleen mogelijk dankzij de nauwe samenwerking tussen de collega's op het terrein, namelijk de Federale Politie DGA/LPA Luchthavenpolitie, Federale Politie DGA/SPC Spoorwegpolitie, alsook de gerechtelijke politiediensten van de geïntegreerde politie zowel op federaal als lokaal niveau. Hun gezamenlijke inspanningen en toewijding zorgen voor een efficiënte en effectieve aanpak van veiligheidsuitdagingen.

C. VSSE-ADIV

Ook de twee Belgische inlichtingendiensten kregen specifieke wettelijke verantwoordelijkheden toebedeeld binnen de PNR-wetgeving. Gedetacheerd personeel van zowel de Veiligheid van de Staat (VSSE) als de Algemene Dienst voor Inlichting en Veiligheid (ADIV) hebben een streng gecontroleerde toegang tot de passagiersdatabank om hun opdrachten uit te voeren zoals bepaald in de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van 30 november 1998. Hun taken omvatten onder meer het verwerken, inwinnen en analyseren van informatie over dreigingen die de veiligheid van het Belgische grondgebied en zijn inwoners in gevaar kunnen brengen, zoals terroristische aanslagen, of verlies van technologie door spionage vanwege buitenlandse mogelijkheden.

Net als andere diensten binnen de BelPIU hebben VSSE en ADIV de mogelijkheid om criteria op te stellen en passagierslijsten te vergelijken met gegevens uit hun databanken. Deze methoden zijn onderworpen aan strikte procedures en vallen onder het toezicht van het Comité I.

In 2024 werd de intensieve samenwerking tussen VSSE en ADIV binnen de BelPIU verdergezet via informatiedeling tussen de twee diensten. Dit leidt ertoe dat resultaten van de ene dienst soms worden meegerekend in de statistieken van de andere. In 2024 leverde het vergelijken van databankgegevens 6061 resultaten op voor de ADIV en 6612 voor de VSSE. Daarnaast genereerden de door de ADIV opgestelde criterialijsten 11.423 hits, terwijl die van de VSSE er 10.328 opleverden.

Bovendien voerden de verschillende afdelingen van de ADIV zeven gerichte opzoeken uit via de BelPIU; de VSSE voerde 83 zulke opzoeken uit.

Daarnaast werden werkvergaderingen georganiseerd met diverse afdelingen. Sommige van deze bijeenkomsten resulteerden in de ontwikkeling van nieuwe criterialijsten, het vergelijken van gegevens met recente databankextracten en het indienen van verzoeken voor gerichte opzoeken in databanken. Gedetacheerd personeel en analisten dienden gedurende het jaar ook proactief voorstellen in bij de diensten voor criteria die gebaseerd waren op actuele nationale en internationale gebeurtenissen.

D. De versterkte samenwerking, een troef van de BelPIU

In sommige gevallen worden de bevoegdheden en taken door verschillende bevoegde diensten gedeeld. Om de informatie tussen de veiligheids- en inlichtingendiensten optimaal - binnen de wettelijke en operationele grenzen - te kunnen delen, heeft de BelPIU samenwerkingsmechanismen opgezet. Dit is een belangrijke toegevoegde waarde van het multidisciplinaire karakter van de dienst. Wanneer twee of meer bevoegde diensten dezelfde bevoegdheden hebben, kunnen zij, na overleg, gemeenschappelijke controlelijsten of criterialijsten opstellen en afspreken hoe zij met de verkregen resultaten zullen omgaan. Dit belangrijke instrument wordt gebruikt sinds de operationele start in 2018 met de invoering van het gebruik van de Gemeenschappelijke Gegevensbank (GGB) operationeel beheerd door het OCAD, die vergelijkingen maakt tussen personen op deze lijst en de inkomende reisgegevens. Deze gegevensbank fungeert als een toezichtlijst en bevat personen en organisaties die prioritair in het oog moeten worden gehouden in verband met terrorisme en extremisme, met inbegrip van radicalisering. De aanwezigheid van de betrokken diensten in hetzelfde operationele team maakt een betere coördinatie en controle van deze gegevens mogelijk.

In 2024 vonden er **210 positieve overeenkomsten** met de GGB plaats. De betrokken diensten hebben bij elk van deze matches samengewerkt en gezamenlijk besloten welk gevolg aan de gevallen moest worden gegeven.

Daarnaast werden er in totaal **370 multihits** gegenereerd voor de fenomenen binnen de scope van de PNR-wetgeving. Een multihit komt overeen met een waarschuwing over hetzelfde reisdossier aan verschillende bevoegde diensten. De persoon is dus van belang voor verschillende diensten, vaak om verschillende redenen. De samenwerking tussen de betrokken diensten is van essentieel belang om een juiste en vlotte follow-up te bepalen, waaraan de gedeelde beveiligde werkomgeving bijdraagt. Van de 370 multihits waren 209 multimatches, wat betekent dat de hit door minstens twee van de diensten als positief werd gevalideerd en communicatie over de follow-up vereist was/werd. Vanuit deze optiek kan het functioneren van BelPIU gezien worden als een concrete invulling van een 'kruispuntbank veiligheid'.

Naast de samenwerking tussen de betrokken diensten kunnen zij ook een beroep doen op de analysedienst van de BelPIU. Door hun onafhankelijke positie kunnen de BelPIU analisten op zoek gaan naar mogelijke synergiën tussen de verschillende diensten op basis van informatie die door elke dienst afzonderlijk is bestudeerd; indien wenselijk en met toestemming van elke bevoegde dienst, kunnen de

analisten deze informatie delen met de andere bevoegde diensten binnen de BelPIU om de operationele efficiëntie te verbeteren en de samenwerking verder te ontwikkelen. Zij kunnen een fenomeen ook dieper analyseren of op zoek gaan naar verdachte criteria, na een specifiek verzoek van een bevoegde dienst. De analisten zijn ook deskundigen op het gebied van de computertoepassing van het PNR-systeem en kunnen het gedetacheerde personeel opleiden en voorlichten over de goede praktijken en de specifieke kenmerken van de toepassing. Ze waren ook actief betrokken bij de ontwikkeling van bijkomende toepassingen voor analyse en gegevensbeheer met het oog op de optimalisatie van de dossierbehandeling door de gedetacheerden. Tot slot helpen de analisten de betrokken diensten bij het opstellen van de verslagen over de analyse van de PNR-gegevens.

7. NTTC op internationaal vlak: strategische en operationele samenwerking

België speelt een sleutelrol binnen de Europese Unie en daarbuiten op het gebied van passagiersscreening. Dankzij onze sterke operationele prestaties is er een blijvende vraag naar onze expertise bij de ontwikkeling en het gebruik van PNR-systemen in andere landen.

In 2024 heeft BelPIU dan ook de inspanningen binnen ons internationale netwerk verder uitgebouwd. We ontvingen een delegatie uit Oekraïne, en analisten en gedetacheerden van BelPIU brachten ook werkbezoeken aan de Passagiers Informatie-Eenheden (PIE's) van Estland, Ierland, Portugal, Luxemburg, Duitsland en Polen om de operationele samenwerking te versterken. Daarnaast was het NTTC ook aanwezig op tal van andere internationale bijeenkomsten in het kader van PNR, ETIAS, gegevensbescherming, en het werk van de Verenigde Naties en EUROPOL.

Tijdens deze samenkomsten staat kennisdeling centraal: NTTC/BelPIU bracht haar eigen expertise in terwijl zij zelf waardevolle inzichten verzamelde over de nieuwste ontwikkelingen en werkwijzen bij partnerlanden. Deze ontmoetingen vormen de basis voor concrete (operationele) samenwerkingen en bevorderen het wederzijds vertrouwen dat essentieel is voor bijvoorbeeld het veilig uitwisselen van gevoelige gegevens. Dankzij deze dynamische samenwerking versterkt België haar status als pionier in passagiersscreening en draagt het bij aan een internationale aanpak van dit grensoverschrijdend veiligheidsdomein.

A. Operationele samenwerking en gegevensuitwisseling

De Europese Unie heeft bewust gekozen voor een gedecentraliseerd model in de uitvoering van de PNR-Richtlijn. Dit model verplicht elke lidstaat om een eigen passagiersinformatie-eenheid op te richten, terwijl grensoverschrijdende samenwerking de kern vormt van het systeem. Wanneer passagiersgegevens niet lokaal beschikbaar zijn, maar wel relevant kunnen zijn, is een efficiënte en veilige samenwerking tussen PIU's cruciaal. Daarbij blijven strikte normen voor gegevensbescherming fundamenteel.

Een duidelijk voorbeeld van dergelijke samenwerking is een persoon die in België gezocht wordt en via een luchthaven in een buurland reist. Ook gegevens over verdachte reisbewegingen vanuit andere lidstaten kunnen essentieel zijn voor het opsporen van criminele activiteiten. Deze informatie speelt

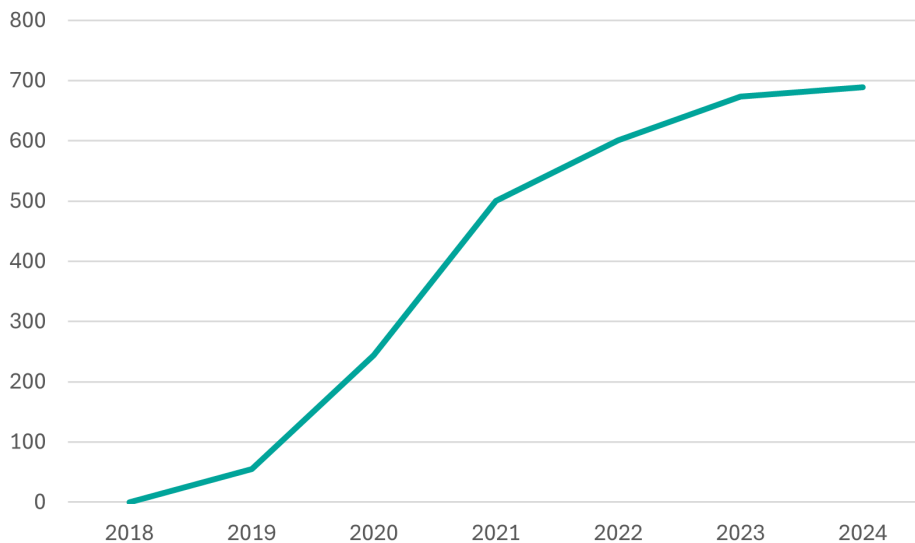
een belangrijke rol bij het in kaart brengen van criminele netwerken, het leggen van verbanden tussen individuen en organisaties, en indien nodig het uitvoeren van arrestaties.

Voor de uitwisseling van dergelijke gevoelige gegevens maken de PIU's gebruik van SIENA (Secure Information Exchange Network Application), een beveiligd communicatieplatform ontwikkeld door Europol. Deze technologie ondersteunt een snelle en efficiënte gegevensuitwisseling, terwijl de bescherming van persoonsgegevens volledig wordt gegarandeerd. Deze gestroomlijnde aanpak onderstreept het belang van samenwerking in het PNR-beleid en het gezamenlijk versterken van de Europese veiligheid.

Binnenkomende aanvragen

De internationale uitwisseling ging van start in augustus 2019 en sindsdien kende het aantal binnenkomende aanvragen een sterke groei. Dit jaar kwamen de zogeheten “*requests for information*” voor twee derde van buurlanden Duitsland, Nederland en Frankrijk. De rest kwam van EUROPOL, het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Ierland, Polen, Kroatië, Finland, Luxemburg, Oostenrijk, Zweden, Estland, Italië, Hongarije, Roemenië, Litouwen, Slowakije, Letland, Slovenië, Bulgarije, Montenegro, de Verenigde Staten en Albanië.

Grafiek 4: Aantal buitenlandse SIENA-aanvragen

Bij het behandelen van buitenlandse aanvragen wordt eerst een ontvankelijkheidstoets uitgevoerd. Hierbij wordt beoordeeld of de aanvraag binnen het wettelijke kader van de Belgische PIU valt en voldoet aan de principes van proportionaliteit en subsidiariteit. Er moet bijvoorbeeld een aantoonbaar verband zijn met België, of er moet sprake zijn van een directe dreiging (bijvoorbeeld in het kader van terrorisme). Sinds 2024, als gevolg van het arrest van het Grondwettelijk Hof, dienen aanvragen ook gevalideerd te worden door een onafhankelijke autoriteit. BelPIU paste onmiddellijk haar procedures aan en er werd ook internationaal overleg gepleegd, maar het installeren van een onafhankelijke autoriteit in de procedure neemt tijd in beslag en daardoor waren niet alle lidstaten in staat om onmiddellijk onafhankelijk gevalideerde aanvragen te versturen. Daarom vlakke de groei afgelopen jaar ietwat af. Omwille van dezelfde reden ligt het aantal weigeringen door BelPIU ook een stuk hoger dan

vorige jaren: sommige aanvragen waren niet vergezeld van die onafhankelijke validatie en werden bijgevolg geweigerd.

Van de 689 ontvangen aanvragen werden er 497 na de ontvankelijkheidstoets ook effectief uitgevoerd met een weigeringsgraad van zo'n 29%.

In 235 gevallen leverde een ontvankelijke aanvraag een positieve match op en werden er gegevens uitgewisseld. Bijna de helft van de goedgekeurde aanvragen resulteert dus in het verkrijgen van PNR-data voor de aanvrager: het bevragen van de Belgische passagiersinformatie-eenheid loont de moeite.

Uitgaande aanvragen

Ook de Belgische diensten bevragen uiteraard de PIU's van de andere EU-lidstaten. De hierdoor verkregen gegevens bieden een meerwaarde bij lopende onderzoeken in België. In 2024 werd deze gerichte internationale uitwisseling van passagiersgegevens voortgezet. De geïntegreerde politie heeft 262 aanvragen ontvangen en na het bekijken of deze aanvragen voldeden aan de wettelijk vormvereisten, verstuurde de BelPIU 157 SIENA-verzoeken naar collega-PIU's.

Andere internationale uitwisselingen

In de geest van de Europese PIU-to-PIU samenwerking werd ook in 2024 informatie uitgewisseld met andere lidstaten. Vaak gebeurt dat in de vorm van maandelijkse informatierapporten die gedeeld worden met de PIU's van andere EU-lidstaten. Bij deze rapporten wordt geen verzoek om informatie gemaakt. Het gaat immers niet om de passagiersgegevens zelf: er worden enkel relevante operationele inlichtingen of criteria gedeeld die nuttig kunnen zijn voor andere PIU's. Deze door België overgemaakte informatierapporten werden opnieuw erg positief onthaald door de andere PIU's en leidden reeds tot diverse arrestaties in het buitenland.

Daarnaast stuurt BelPIU Douane ook de reisdossiers van verdachte passagiers door naar hun internationale collega's op verschillende luchthavens, meestal onder de noemer van de overeenkomst over de wederzijdse bijstand en samenwerking tussen de douaneadministraties (de zogeheten Napels II-conventie). In totaal leidden dat soort controles in 2024 tot 21 positieve controles. Het gaat dan om het doorspelen van verdachte reisbewegingen, met de inbeslagname van illegale cosmetica, tabak, namaak, of drugs tot gevolg. In januari werd op deze manier nog een drugskoerier aangehouden in Georgië na informatie van BelPIU Douane. In Madrid werden op dezelfde manier 400 farden sigaretten in beslag genomen; in Toronto bijna 50 kilogram khat.

Foto 10: Deze passagier, aangehouden in Tbilisi, smokkelde ruim een kilogram cocaïne in de vorm van boleta's. Dankzij informatie van BelPIU Douane kon de drugskoerier gearresteerd worden.

Ook BelPIU Politie onderhoudt kwalitatieve contacten met buitenlandse PIU's. Op gebied van reguliere informatie is er enerzijds een uitwisselingsproject onder de noemer "UNIK-Didyouknow?" waarbij de politie op basis van PNR-gegevens nieuwe fenomenen en tendensen deelt. Afgelopen jaar werden er 20 zulke rapporten verspreid. Anderzijds is er de 'BelPIU Police Express', een tweemaandelijks nieuwsbrief waarmee ze haar ervaring deelt met alle PIU'S en/of hun nationaal bevoegde autoriteiten. In de context van de strijd tegen terrorisme en illegale drugs werden ook tien rapporten uitgewisseld met de sectie Travel Intelligence van EUROPOL.

Daarnaast zijn er ook specifieke politionele internationale samenwerkingsprojecten. Een project waarbij België samen met PIU Hongarije op criminele organisaties werkt, ging zijn vierde jaar in en leidde tot 19 controles op vraag van PIU Hongarije. Ook de nieuwe PNR-opleiding van EUROPOL in Boedapest werd actief ondersteund door België. Er werden tot slot ook nog afspraken gemaakt over het uitwisselen van best practices met PIU Noorwegen, PIU Polen, PIU Hongarije en PIU Portugal.

Tot slot werden er door BelPIU Politie 32 berichten uitgewisseld met Europese PIU's in de context van artikel 9.1 van de PNR-richtlijn.

B. Informal Working Group on PNR

De Informal Working Group on PNR (IWG) is een overleg- en samenwerkingsplatform voor alle Europese PIU's, ad hoc aangevuld met PIU's wereldwijd, en zorgt ervoor dat zoveel mogelijk landen op eenzelfde lijn van implementatie van de EU PNR-Richtlijn komen. Na verschillende jaren had België al het voorzitterschap van de Informal Working Group (IWG) overgedragen aan Letland, maar België blijft het secretariaat van de IWG PNR beheren dankzij Europese financiering.

Het NTTC zet haar werk voort in de hoedanigheid van voorzitter van de operationele subgroep. De focus ligt hierbij op het verder ontwikkelen van de operationele informatie-uitwisseling tussen de PIU's en met andere relevante partners zoals Europol en Interpol.

C. Conference on the Future of Travel Intelligence

Op 5 en 6 maart organiseerde het NTTC in het Egmontpaleis de *Conference on the Future of Travel Intelligence*. Een verscheidenheid aan sprekers uit verschillende gebieden, waaronder strafrechtelijk onderzoek, grensbeheer, veiligheid, politie, douane en migratie, deelden er hun inzichten en expertise met het publiek – een honderdtal Europese deskundigen. In het bijzonder was er aandacht om de mogelijkheden en uitdagingen te verkennen van de integratie van bestaande API/PNR-systemen met de binnenkort in gebruik te nemen slimme grenssystemen zoals het Europees reisinformatie- en autorisatiesysteem (ETIAS). Ook andere belangrijke onderwerpen, waaronder de uitdagingen en succesverhalen acht jaar na de goedkeuring van de PNR-richtlijn van de EU, en de uitdagingen voor een succesvolle implementatie van ETIAS in het algemeen, werden uitgebreid besproken.

D. Opleidingen rond API/PNR

BelPIU-medewerkers deelden ook in 2024 hun expertise met het United Nations Countering Terrorist Travel (CT Travel) programma. Het CT Travel Programme is het 'flagship initiative' van het VN-bureau voor terrorismebestrijding (UNOCT) en helpt landen bij het opbouwen van hun capaciteit om terroristen en zware criminelen op te sporen door gebruik te maken van API en PNR, overeenkomstig de resoluties 2178, 2396 en 2482 van de VN-Veiligheidsraad. In de praktijk gebeurt de samenwerking aan de hand van seminaries en presentaties waarbij Belgische en internationale deskundigen best practices delen met de deelnemers en concrete vragen beantwoorden. In 2024 tekenden verschillende experts van BelPIU aanwezig voor CT Travel-seminaries in Djibouti, Caïro, Kinshasa, Lilongwe, Riyad, Bangkok en Boedapest.

E. Voorzitterschap Raad van de EU - Werkgroep "IXIM"

Het NTTC werd naar aanleiding van het Belgisch Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie aangesteld als co-voorzitter van de Raadswerkgroep 'Justice and Home Affairs Information Exchange' (IXIM), waarbij diverse onderwerpen de revue passeerden voor intense besprekingen met vertegenwoordigers van de andere EU-lidstaten. Zo was er nog steeds de nasleep van het PNR-arrest van het Europees Hof van Justitie waarbij België debat initieerde en leidde over een harmonieuze implementatie van maatregelen en de continuïteit van de operationele samenwerking tussen alle Passagiersinformatie Eenheden. Grote delen van de agenda omhelsden echter de onderhandelingen van twee nieuwe EU-verordeningen inzake voorafgaandelijke passagiersinformatie (Advance Passenger Information, API). Deze verordeningen veranderen fundamenteel de manier waarop identiteits- en reservatiegegevens voor internationale reizigers verzameld en doorgestuurd worden naar de betrokken overheden. Daarbij introduceert het een nieuwe verplichting voor luchtvaartmaatschappijen om ook voor intra-EU vluchten bepaalde gegevens te verzamelen die verwerkt worden door de bevoegde overheden in het kader van de strijd tegen terrorisme en de georganiseerde criminaliteit. De cijfers in dit jaarrapport en de verslagen van vorige jaren tonen aan dat de intra-Europese markt op vlak van criminaliteit een belangrijk terrein is. Het aannemen van deze

nieuwe verordeningen is opnieuw een belangrijk sluitstuk in de verbetering van grensbeheer en criminaliteitsbestrijding.

Als Voorzitter van de Raad voerde België (NTTC) doorgedreven onderhandelingen met het Europees Parlement en de Europese Commissie waarbij maar liefst 200 amendementen van het Parlement werden besproken en al dan niet verwerkt tot een finale compromis. Het NTTC koppelde hierbij steeds terug naar de EU-lidstaten om tot breed gedragen teksten te komen. Dit leidde tot een politiek akkoord op 1 maart 2024. De twee API-verordeningen werden formeel in december 2024 aangenomen, zijn ondertussen gepubliceerd en van toepassing.

8. Conclusie

Wanneer we terugkijken op het afgelopen jaar vallen enkele gerealiseerde mijlpalen direct op: het wettelijk kader van de ETIAS-unit, de publicatie van de reparatiewet PNR om het wettelijk kader te maken aan het Belgische en Europese arrest. Voor 2025 en de komende jaren zien we nog heel wat belangrijke uitdagingen waaronder de uitbouw van de operationele ETIAS-unit en de verhuis naar nieuwe locatie voor het Nationaal Crisiscentrum.

Net zoals de voorgaande jaren werden in 2024 heel wat operationele successen geboekt. Zo was 2024 een recordjaar voor het aantal drugsvangsten op basis van een BelPIU Douane-alert. Deze cijfers zijn enerzijds te danken aan de stijging van het aantal passagiersgegevens, maar anderzijds aan de opbouw van de expertise en de samenwerking met de mensen op het terrein. BelPIU Politie kan ook wederom mooie cijfers voorleggen: er werden honderden verdachten verhoord, gearresteerd en tientallen parentale ontvoeringen verhinderd op basis van BelPIU Politie-alerts. Er werden gedetailleerde informatierapporten opgesteld in het kader van terrorisme en duizenden reisdossiers werden overgemaakt aan onderzoeksrechters of Procureurs om hen met vitale informatie te ondersteunen in hun onderzoeken. Ook voor de inlichtingendiensten bleken reisdossiers in toenemende mate een essentieel instrument. Door reispatronen te analyseren konden zij potentiële veiligheidsrisico's vaststellen en proactieve maatregelen nemen om die risico's te beperken of beter in kaart te brengen.

Tot slot is NTTC/BelPIU al sinds zijn lancering een internationaal toonaangevende autoriteit met een reputatie die hoog kan gehouden worden dankzij de dagelijkse inspanningen en continue verbeteringen. Het mag duidelijk zijn dat het NTTC dagelijks rekening moeten houden met een steeds veranderend strategisch en operationeel landschap.